

Nr 186.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående uppförande av en byggnad för vaktmästarbostäder vid naturhistoriska riksmuseets nybyggnad å Djurgårds-Frescati; given Stockholms slott den 20 juni 1914.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att från naturhistoriska riksmuseets byggnadsfond må utgå ett belopp av 39,500 kronor för uppförande å nämnda museums tomt vid Djurgårds-Frescati, i huvudsaklig överensstämmelse med framlagda ritningar och kostnadsförslag, av en byggnad, inrymmande bostäder för vaktmästare med flera befattningshavare vid museet.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

K. G. Westman.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 juni 1914.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

1:o.

Departementschefen, statsrådet Westman yttrade:

Uppförande
av en bygg-
nad för vakt-
mästarbo-
städer vid
naturhisto-
riska riks-
museets ny-
byggnad å
Djurgårds-
Frescati.

I underdånig skrivelse den 7 maj 1914 har överintendentsämbetet gjort framställning därom, att vid nyanläggningen för naturhistoriska riksmuseet vid Djurgårds-Frescati måtte få, genom ämbetets försorg och i enlighet med företedda ritningar, uppföras en nybyggnad för inrymmande av bostäder för vaktmästare och vissa andra befattningshavare ävensom att kostnaden härför, 39,500 kronor, måtte få bestridas av räntemedlen från naturhistoriska riksmuseets byggnadsfond.

Innan jag närmare redogör för denna överintendentsämbetets framställning, anser jag mig böra erinra därom, att 1904 års riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition angående anskaffande av mark till nya byggnader för vetenskapsakademien och naturhistoriska riksmuseet m. m., medgav, bland annat, att kvarteret Grönlandet södra i Stockholm

jämte den staten tillhöriga delen av kvarteret Grönlandet norra ävensom statens byggnader inom dessa kvarter finge i den ordning, Kungl. Maj:t prövade lämpligt bestämma, försäljas och härför inflytande försäljningsmedel sammanslås med besparade hyresinkomsten från egendomen i förstnämnda kvarter till en byggnadsfond för naturhistoriska riksmuseet att tills vidare av vetenskapsakademien förvaltas, att till område för naturhistoriska riksmuseet finge mot viss till Djurgårdsfonden utgående ersättning under äganderätt upplåtas den till lägenheten Djurgårds-Frescati hörande del av därtill föreslagen mark samt att av förenämnda besparade hyresinkomst finge utbetalas såväl nyssberörda ersättning som visst belopp till inköp åt naturhistoriska riksmuseet från Bergianska stiftelsen av den till stiftelsen hörande del av den angivna marken.

År 1907 beslöts uppförandet av den första byggnaden å det inköpta området vid Frescati, i det att riksdagen nämnda år på Kungl. Maj:ts förslag medgav, att ett belopp av 84,000 kronor finge utgå ur naturhistoriska riksmuseets byggnadsfond för uppförande å ifrågavarande område av ett nytt valmuseum.

Sedan vidare genom vetenskapsakademiens försorg arkitekten A. F. Anderberg uppgjort ritningar till nybyggnad för naturhistoriska riksmuseet vid Frescati, har 1908 års riksdag, på framställning av Kungl. Maj:t, för uppförande å berörda område av nya byggnader för museet i huvudsaklig överensstämmelse med Anderbergs ritningar dels medgivit, att riksmuseets byggnadsfond finge i sin helhet användas, dels ock beslutat, att ett belopp intill 990,000 kronor skulle av riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämde, för att återgäldas, i den mån ännu osålda, staten tillhöriga andelar av kvarteren Grönlandet södra och Grönlandet norra i Stockholm ävensom statens byggnader i samma kvarter bleve försålda och köpeskillingar därför inflöte.

Jag torde här böra nämna, att den staten tillhöriga delen av kvarteret Grönlandet norra ännu icke försålts. Förslag har väckts om att berörda fastighet måtte reserveras för att efter riksmuseets förflyttning till Frescati användas för andra statsinstitutioners behov, och denna fråga befinner sig för närvarande under utredning inom finansdepartementet. Någon försäljning av de år 1908 osålda tomterna i kvarteret Grönlandet södra har heller icke kommit till stånd.

I den framställning från vetenskapsakademien, som låg till grund för Kungl. Maj:ts byggnadsförslag till 1908 års riksdag, angavs försäljningsvärdet för statens tomter i kvarteret Grönlandet norra till omkring 590,000 kronor, under det att nyssberörda tomter i kvarteret Grönlandet södra beräknades komma att vid försäljning inbringa i runt tal 400,000 kronor.

Byggnadsfondens nuvarande ställning framgår av följande intyg:

På begäran får undertecknad lämnad et intyg, att behållningen å naturhistoriska riksmuseets byggnadsfond den 31 december 1913 utgjorde		kronor 543,202: 79
att från denna fond till överintendentsämbetet år 1914 betalats	kronor 100,000: —	
att till ämbetet skall jämlikt Kungl. Maj:ts särskilda brev ytterligare utbetalas	» 383,200: —	» 483,200: —
vadan ej disponerade överskottet denna dag utgör cirka		kronor 60,002: 79

varvid, bör observeras, att om de värdepapper,
som fonden innehar, nu skulle realiseras,
kapitalrabatten uppgår till cirka 9,000
kronor.

Stockholm, kungl. vetenskapsakademiens kamrerarkontor, den 27 maj 1914.

J. L. Leyonmarck.

Jag återkommer härefter till överintendentsämbetets berörda framställning. Denna är föranledd av en utav vetenskapsakademien till ämbetet riktad skrivelse den 14 januari 1914, däri akademien anfört följande:

Sedan löneregleringskommittén numera tillstyrkt akademiens förslag av den 5 juni 1912 om anställande vid det nya naturhistoriska riksmuseet vid Frescati av sju vaktmästare, en maskinist och två eldare samt fyra preparatorer och då det finge anses troligt, att denna framställning komme att av riksdagen bifallas, hade vetenskapsakademien upptagit till ny prövning frågan om beredande av bostad åt så många som möjligt av denna personal. Det vore uppenbart, att stora fördelar skulle vinnas såväl för museet som för personalen, därest densamma kunde erhålla bostad på platsen, och akademien ansåge därför denna fråga av sådan betydelse, att allt, som möjligt vore, borde göras för dess lyckliga lösning. Genom de redan uppförda byggnaderna kunde ej beredas bostad åt mer än fem familjer och en ungskarl, varför det vore önskligt, att ännu ett hus med utrymme för minst fyra familjer samt, om möjligt, ett eller två enkelrum kunde uppföras, och hade arkitekten Anderberg under hand meddelat, att en dylik byggnad syntes kunna uppföras för ett pris av 32,000 à 35,000 kronor. Kostnaden härför kunde täckas av ännu ej disponerade räntemedel å riksmuseets byggnadsfond. Akademien tilläte sig på grund härav anhålla, att överintendentsämbetet måtte låta uppgöra ritningar och kostnadsförslag till en byggnad för ovan angivna ändamål, förlagd till sådan plats på riksmuseets nya tomtområde — sannolikt bäst i närheten av det redan uppförda vaktmästarbostadshuset — att kostnaderna för vatten- och avloppsledning m. m. bleve de minst möjliga, samt därefter hos Kungl. Maj:t göra framställning om att för ändamålet få använda nödiga medel av räntorna från riksmuseets byggnadsfond.

Med anledning av akademiens framställning hade överintendentsämbetet anmodat riksmuseets arkitekt, förbemålde Anderberg, att utarbete

ritningar till den ifrågakämda byggnaden. Anderberg har numera fullgjort detta uppdrag, och med omförmälda skrivelse den 7 maj 1914 har överintendentsämbetet till Kungl. Maj:t överlämnat de upprättade ritningarna tillika med uppgjort kostnadsförslag, utvisande att uppförandet av byggnaden, förlagd såsom akademien angivit, skulle betinga en kostnad av 39,500 kronor.

Vetenskapsakademien, som därefter hörts i ärendet, har hemställt, att de för byggnadens uppförande erforderliga medlen måtte få utgå ur naturhistoriska riksmuseets byggnadsfond samt att överintendentsämbetet måtte få i uppdrag att snarast möjligt gå i författning om arbetets utförande.

Med hänsyn till ifrågavarande byggnadsfonds tillkomst och ändamål anser jag, att innan Kungl. Maj:t beslutar om användande av fondens tillgångar, på sätt överintendentsämbetet och vetenskapsakademien hemställt, riksdagens medgivande därtill bör inhämtas. Visserligen har Kungl. Maj:t vid två tillfällen medgivit byggnadsfondens anlåtande, utan att frågan därom underställts riksdagen. Vid det ena av dessa tillfällen var det emellertid fråga om medel för anordnande av vissa läktare och hissar inom museibyggnaden och vid det andra om kostnader för anskaffande av vissa skulpturarbeten för samma byggnad, alltså i båda fallen kompletterande åtgärder inom den ursprungliga byggnadsplanen. Nu förevarande framställning åter avser uppförande av en helt ny byggnad, som icke varit upptagen på det ritningsförslag, vilket på sin tid förelades riksdagen.

Departementschefen.

Såsom vetenskapsakademins framställning giver vid handen, är behovet av den nu föreslagna nybyggnaden betingat av en ifrågasatt väsentlig ökning av naturhistoriska riksmuseets personal. Jag hänvisar i detta avseende till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen den 14 maj 1914 under åttonde huvudtiteln, punkten 19, framlagda förslag till ny stat för nämnda museum. Enligt detta förslag skulle vid museet anställas, jämte andra befattningshavare, en förste vaktmästare, sex vaktmästare, en maskinist, två eldare och fyra preparatorer.

Det torde ligga i öppen dag, att det är till museets fördel, att så många som möjligt av dessa befattningshavare komma att bo i museets omedelbara grannskap. Vetenskapsakademien har i sin framställning omnämnt, att i de byggnader, som ingå i den ursprungliga byggnadsplanen, boställslägenheter finnas för endast sex av nämnda fjorton tjänst innehavare. Den nu föreslagna byggnaden avser, såsom förut nämnts, att giva bostad åt ytterligare fyra à sex tjänst innehavare.

Mot de genom överintendentensämbetets försorg upprättade ritningarna och kostnadsförslaget har jag icke funnit något att erinra.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att från naturhistoriska riksmuseets byggnadsfond må utgå ett belopp av 39,500 kronor för uppförande å nämnda museums tomt vid Djurgårds-Frescati, i huvudsaklig överensstämmelse med framlagda ritningar och kostnadsförslag, av en byggnad, inrymmande bostäder för vaktmästare med flera befattningshavare vid museet.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
P. G:son Lönegren.